

56 מְשַׁמֵּעַ לָן שְׂכִינִי שֶׁאִמְרָה בִּפְרִיֹשׁ שֶׁהִשְׁבַּח לַעֲצֻמָּה, אִינֶה מוֹחֶלֶת.
 57 הַגְמָרָא מְבִיאָה דִּין מַחִילָת נִכְסִים בֶּבֶן שֶׁאֵבִי מִשִּׂיאוֹ בְּבִיתוֹ: אִמְרָ
 58 רַבִּי חֲנִינָא, הַמְשִׁיא אִשָּׁה לְבִנּוֹ גְדוֹל בְּבִית שְׁלוֹ, קָנָא הֶבֶן אֶת הַבֵּית,
 59 שֶׁמֶרֶב שִׁמְחָתוֹ שֶׁל הָאֵב הוּא מְקַנָּה לְבִנּוֹ אֶת הַבֵּית שִׁדּוּר בּוֹ.
 60 וְדִּקְא לְבִנּוֹ הַגְדוֹל, שֶׁאֻז שִׁמְחָתוֹ מוֹרֵבָה. וְדִּקְא כִּשְׁנוּשָׁא הֶבֶן אִשָּׁה
 61 בְּתוּלָה, שִׁישׁ לֹאֵב שִׁמְחָה יוֹתֵר מֵאִשֶּׁר כִּשְׁנוּשָׁא אֶלְמָנָה, וְדִּקְא
 62 כִּשְׁהֶבֶן נוֹשָׂא אֶת אִשְׁתּוֹ הָרְאֻשׁוֹנָה, וְדִּקְא כִּשְׁהִשְׂיָאוֹ אֲבִי רֵאשׁוֹן
 63 מִבֵּין בָּנָיו.
 64 הַגְמָרָא מְבִרֵּרֵת מִה נִכְלָל בְּהַקְנָאָה זֶה: פְּשִׁיטָא – פְּשׁוּט הַדְּבַר שֶׁאֵם
 65 יִיחָד לֹא אֲבִי בֵּית וְעַל גְּבוּי עֲלִיָּה, אֶת הַבֵּית קָנָה אֲבֵל אֶת הַעֲלִיָּה
 66 לֹא קָנָה, מִשּׁוּם שֶׁאִינֶה חֶלֶק מִהַבֵּית. אֲבֵל אִם יִיחָד לֹא אֲבִי בֵּית
 67 וְהִיתָה לַפְּנִי אֶפְסָרָה – מִרְפֶּסֶת שִׁישׁ בַּה חֲלוּנוֹת וּדְרָכָה נִכְנָסִים
 68 לְבֵיתָ, מִה – הָאֵם הַאֲכַסְדָּרָה נִחְשֶׁבֶת כְּחֶלֶק מִהַבֵּית מִשּׁוּם שֶׁדְּרָכָה
 69 נִכְנָסִים לְבֵית וְקָנָה אוֹתָהּ, אוֹ שֶׁלֹּא. וְאִף אֵם תֹּאמַר שֶׁאֲכַסְדָּרָה הִיא
 70 כְּחֶלֶק מִהַבֵּית, אִם הִיא לֹאֵב שְׁנֵי בָתִּים זֶה לְפָנִים מִה, וְהִשְׂיָא אֶת
 71 בְּנוֹ בְּבֵית הַפְּנִימִי, מִה – הָאֵם קָנָה גַּם הַבֵּית הַחִיצוֹנִי אוֹ לֹא.
 72 מִסִּימָת הַגְמָרָא: תִּיקֻן – תַּעֲמוּדָנָה שֶׁאֵלּוּ בִּסְפֵק, שֶׁלֹּא
 73 נִפְשְׁטוּ.
 74 הַגְמָרָא מְקַשָּׁה עַל רַבִּי חֲנִינָא: מִיתִיבִי, שְׁשִׁנּוּ בְּבִרְיָתָא, יִיחָד לֹא
 75 אֲבִי לְשִׁמְחָת הַנִּישׁוּאִין בֵּית וְכָל בֵּית בְּתוֹכּוֹ, אֶת כָּלִי הַבֵּית הֶבֶן
 76 קָנָה, וְאֶת הַבֵּית לֹא קָנָה. וּמִבּוֹאֵר שֶׁאִינוֹ קוֹנֶה אֶת הַבֵּית, מִתְרַצָּה
 77 הַגְמָרָא: אִמְרָ רַבִּי יְרֵמְיָה, בְּבִרְיָתָא מְדוּבָר בְּגוֹן שְׁהִיָּה אוֹצְרוֹ שֶׁל
 78 אֲבִי מוֹנֵחַ שָׁם, שְׂכִינִי שֶׁהָאֵב מִשְׁתַּמֵּשׁ בְּבֵיתוֹ, וְדָאִי לֹא הִתְכוּיִן
 79 לְהַקְנוֹת לְבִנּוֹ אֶת הַבֵּית.
 80 הַגְמָרָא מְבִאֵרֵת בְּגִלָּל אִיזָה שִׁימוּשׁ אֵין הָאֵב מְקַנָּה אֶת הַבֵּית:
 81 נְהֲרִדְעִי אִמְרִי, אִפְּלִי אִם יֵשׁ לֹאֵב בְּבִית זֶה שׁוֹכֵנָא דִּיּוֹנִי – שׁוֹכֵן שֶׁל
 82 יוֹנִים, אִינוֹ מְקַנָּה אֶת הַבֵּית לְבִנּוֹ. רַב יְהוֹדָה וְרַב פִּפִּי אִמְרִי, אִפְּלִי
 83 אִם יֵשׁ לֹאֵב בְּבִית זֶה עֲצִיצָא דְּהֶרְקָנָא – כְּלִי מֵלֵא דְּגִים קִטְנִים
 84 מְטוּגָנִים שֶׁמֶן, אִינוֹ מְקַנָּה אֶת הַבֵּית לְבִנּוֹ.
 85 הַגְמָרָא מְבִיאָה שְׁנֵהֲגוֹ אֲמוּרָאִים כְּחֹלְכָה זֶה: מִר וּזְמָרָא אֲנִשְׁכִּיָּה
 86 לְבָרִיָּה – הִשְׂיָא אֶת בְּנוֹ בְּבִית, וְתֵלָא לִיָּה מְנַדְלָא – וְתֵלָה בְּבֵית סְנַדְל,
 87 כְּדִי שֶׁהַבֵּית יִשְׁאֵר בְּחֻזְקָתוֹ וְלֹא יִקְנָה אוֹתוֹ בְּנוֹ. רַב אֲשִׁי נִשְׁכִּיָּה
 88 לְבָרִיָּה – הִשְׂיָא אֶת בְּנוֹ, וְתֵלָא לִיָּה אֲשִׁישָׁא דְּמִשְׁחָא – וְתֵלָה בְּבִית
 89 כּוֹס מֵלֵא שֶׁמֶן.
 90 הַגְמָרָא מְבִיאָה דִּינִים נוֹסְפִים שֶׁתִּיקְנוֹ חֲכָמִים בְּדוּמָה לְדִין זֶה: אִמְרָ
 91 מִר וּזְמָרָא, הִנֵּי תֵלָת מִיָּלִי – שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים אֲלוֹ שִׁיבּוּרָא, שְׁוִיָּהּ
 92 רִבְנָן – קִבְעוּם חֲכָמִים לְהִלְכָה אִף שֶׁאִינֶם דִּין תּוֹרָה, כִּיּוֹן שֶׁהֵם
 93 מְמִידָת בְּנֵי אָדָם, וְהֵם כְּהִלְכָתָא בְּלֵא מְעָמָא – כִּאֲלוֹ קִיבֵלֵם מִשָּׁה
 94 הִלְכָה מִסִּינִי שֶׁאֵין צָרִיךְ לָתֵת בָּהֶם טַעַם. הֲדָא – הָאֲחָד, הָא – דִּין
 95 זֶה שֶׁהַמְשִׁיא אִשָּׁה לְבִנּוֹ גְדוֹל בְּבִית, הֶבֶן קָנָה אֶת הַבֵּית, וְאִף שֶׁלֹּא
 96 עָשָׂה קֵנִי וְהָאֵב לֹא כָּתַב לוֹ שֶׁטֶר מִתְּנָה.
 97 אִידָךְ – הִלְכָה אַחֲרָת, דְּאִמְרָ רַב יְהוֹדָה אִמְרָ שְׁמוּאֵל, הַכּוֹתֵב כָּל
 98 נִכְסָיו לְאִשְׁתּוֹ בְּלִשׁוֹן מִתְּנָה, וּמֵת, לֹא עָשָׂאָה אֵלָּא אֲפּוֹטְרוֹפָא –
 99 אֲפּוֹטְרוֹפּוֹס עַל הַנִּכְסִים, כִּיּוֹן שֶׁאֵין אָדָם עוֹקֵר אֶת יִירוּשָׁת בְּנוֹ וְנוֹתֵן
 100 הֶכֶל לְאִשְׁתּוֹ, וּבּוֹדָא הַתְּכוּיִן רַק שִׁיחֲלֹק לָהּ בְּנִיה כְּבוֹד מִתּוֹךְ
 101 שִׁיחִי כְּפּוֹסִים לְדַעְתָּהּ, וְאִף שֶׁכָּתַב בִּשְׁטֵר בִּמְפּוֹרֵשׁ שְׁנוֹת לָהּ אֶת
 102 כָּל הַנִּכְסִים.
 103 אִידָךְ – הִלְכָה אַחֲרָת, דְּאִמְרָ רַב, הָאוֹמֵר לְחִבְרִי מִנָּה לִי בִּידָךְ –
 104 שֶׁהַפְּקֻדִי אֲצִלְךָ, אֵל תּוֹחִירוּהָ לִי אֲלֵא תִּנְהִי לְפִלּוּנִי, אִם אִמְרָ כֵּן
 105 מְעַמְּדִי שְׁלִשְׁתָּן – הַמְּפִקִיד, הַנִּפְקֵד וּמִקְבֵּל הַמִּתְּנָה, קָנָה מִקְבֵּל
 106 הַמִּתְּנָה אֶת הַמִּתְּנָה, וְהַנִּפְקֵד חַיִּיב לְתִיתּוֹ לוֹ אִף שֶׁלֹּא עָשׂוּ קֵנִי, כִּיּוֹן
 107 שֶׁהוּא דְּבַר שְׂכִיחַ שֶׁאִדָם יִרְצָה לָתֵת מִמּוֹן הַנִּמְצָא אֲצֵל חִבְרִי
 108 לֹאֵד אַחֵר, וְכִדִּי לְהַקֵּל עֲלֵיהֶם שֶׁלֹּא יִצְטָרְכוּ לַעֲשׂוֹת דְּבַר זֶה
 109 בַּקֵּץ וּבַעֲדֵיכֶם.

1 אוֹדְיָנִי – בּוֹר וְכִסּוּי, שְׁשׁוֹכְרִים אוֹתוֹ כְּדִי לְהַשְׁקוֹת מִמֶּנּוּ שְׁדוֹת,
 2 וְהַשְׁכִּירוּהוּ הָאֲחִים הַגְדוֹלִים, הַשְּׂכָר לְאִמְצָע – מִתְחַלֵּק בֵּין כָּל
 3 הָאֲחִים. וְהָאֵל אוֹדְיָנִי דְּמִתְּנָת עֲצֻמָּה [הוּא] – וְהִרִי עֶסֶק הַבּוֹר הוּא
 4 כְּדִין 'שְׁבּוּ נִכְסִים מִחֻמַּת עֲצֻמָּה', כִּיּוֹן שֶׁהָאֲחִים צָרִיכִים לַעֲמוּד עַל
 5 גְבוּי וּלְשׁוּמֹר שֶׁלֹּא יִקְחוּ מִמֶּנּוּ מִיָּם בְּלִי לְשֵׁלֶם, וְאִף עַל פִּי כֵן הַשְּׂכָר
 6 לֹאֵמְצָע. מִתְרַצָּה הַגְמָרָא: שְׁאִנִּי אוֹדְיָנִי – שׁוֹנֶה דִּין הַבּוֹר
 7 לְנִימְיָרוּתָא הוּא דְּעִבְדָּא – שֶׁכָּל מִלְּאכְתּוֹ הִיא רַק הַשְּׁמִירָה עָלָיו,
 8 וְאִפְּלִי הַקְטָנִים נִמִּי מְצִי מְנַטְרִי לָהּ – יְכוּלִים לְשׁוּמֹר, וְיְכוּלִים
 9 הַקְטָנִים לְוֹמַר לְגְדוֹלִים אֵין אֲנִי צָרִיכִים אֶת שְׁמִירַתְכֶם. אֲבֵל בִּשְׂאֵר
 10 נִכְסִים שֶׁשְׁבּוּ מִחֻמַּת הָאֲחִים, כְּגוֹן שֶׁהוֹצִיאָו עֲלֵיהֶם מִמּוֹן מִשֵּׁל
 11 עֲצֻמָּה, אוֹ מִלְּאכָה שֶׁאֵין הַקְטָנִים יְכוּלִים לַעֲשׂוֹתָהּ, הַשְּׂכָר לַעֲצֻמָּה.
 12 שְׁנִינוּ בַּמִּשְׁנָה (לְעִיל קַמָּה): אִמְרִי רָאוּ מַה שְׁהִנִּיחַ אָבָא, הֲרִי אֲנִי עוֹשִׂין
 13 וְאִוְכְלִין, הַשְּׁבִיחַ לַעֲצֻמָּה.
 14 הַגְמָרָא מְבִיאָה מַעֲשֶׂה בְּאוֹפֵן שֶׁלֹּא אִמְרִי בִּפְרִיֹשׁ רָאוּ מַה שֶׁהִנִּיחַ
 15 אָבָא: רַב סְפָרָא, שְׂכָב אֲבִיתָא זִוּי – הַשְּׂאִיר אֲבִי מַעוֹת בִּירוּשָׁה,
 16 שְׁקָלִינָהּ – נִשְׁלַח רַב סְפָרָא וְרַבִּי בְּהוּ עִיָּקָא – עָשָׂה בָּהֶם עֶסֶק
 17 וְהוֹרִיחַ. אִתּוּ אֲחִי – בָּאוּ אֲחָיו וְתִקְעוּהוּ בְּרִינָא קְמִיָּה דְּרָבָא – לְדִין
 18 לַפְּנֵי רַבָּא, שִׁיתֵן לָהֶם אֶת חֶלְקֵם בְּרוּחוֹ. אִמְרָ לְהוּ רַבָּא, רַב סְפָרָא
 19 נִבְרָא רַבָּא – אִדָּם גְּדוֹל הוּא, וְלֹא שְׂכִיב יְנִרְסִיָּה – וְאִינוֹ מִנִּיחַ אֶת
 20 תַּלְמוּדוֹ וְנִבְרָא לְאִתְרִינִי – וְטוֹרַח עֲבוּר אַחֲרָיִם, וְהִיָּה עֲלֵיהֶם לְדַעַת
 21 שֶׁאֵם הִנִּיחַ אֶת תַּלְמוּדוֹ וְעֶסֶק בְּמַסְחָר, בִּשְׁבִיל עֲצֻמָּה עָשָׂה זֹאת,
 22 וְהִרִי זֶה כִּמְעֵלָה אִמְרָ רָאוּ מַה שֶׁהִנִּיחַ אָבָא וְהִרִי אִנִּי עוֹשֶׂה וְאוֹכֵל.
 23 וְלִמְדוּ מִמַּעֲשֶׂה זֶה שֶׁאִדָם גְּדוֹל כִּרַּב סְפָרָא אִף שֶׁלֹּא אִמְרִי
 24 שֶׁלַּעֲצֻמָּה הוּא עוֹשֶׂה, הִרִי זֶה כְּמוֹ שֶׁאִמְרִי, וְהַשְּׁבַח לַעֲצֻמָּה.
 25 שְׁנִינוּ בַּמִּשְׁנָה (לְעִיל קַמָּה): הָאִשָּׁה שֶׁהִשְׁבִּיחָהּ אֶת הַנִּכְסִים, הַשְּׁבִיחָהּ
 26 לְאִמְצָע.
 27 הַגְמָרָא מְבִרֵּרֵת כִּיצַד הִגִּיעוּ הַנִּכְסִים לְיָדֵי הָאִשָּׁה. שׁוֹאֵלֵת הַגְמָרָא:
 28 אִשָּׁה שִׁמַּת בַּעֲלָהּ, בְּנִכְסֵי יְתָמִי מִיָּה עֲבִידָתָה – מַה מַּעֲשִׂיָּה בְּנִכְסֵי
 29 הַיְתוּמִים, הֵלֵא אִינֶה יוֹרֶשֶׁת אֶת בַּעֲלָהּ, וְהָדִיא שֶׁאִינֶה נוֹטֵלֶת אֶת
 30 הַשְּׁבַח שֶׁהַשְּׁבִיחָהּ. מְשִׁיבָה הַגְמָרָא: אִמְרָ רַבִּי יְרֵמְיָה, מְדוּבָר בְּאִשָּׁה
 31 יוֹרֶשֶׁת, כְּגוֹן שֶׁאִמְרָ בַּעֲלָה שֶׁאִשְׁתּוֹ תִּטּוֹל מִנִּכְסֵיהָ כֹּאחֵד מִן הַבָּנִים.
 32 מְקַשָּׁה הַגְמָרָא: אִם כֵּן, פְּשִׁיטָא – פְּשׁוּט הַדְּבַר שֶׁהִיא מְקַבֵּלֶת אֶת
 33 הַשְּׁבַח. מִתְרַצָּה הַגְמָרָא: מִהוּ דְּתִיקָא – שֶׁמָּא תִּהְיֶה סְבוֹר לְוֹמַר בֵּינִין
 34 דְּלֹא – שֶׁאֵין דְּרָבָה שֶׁל אִשָּׁה לְמִתְּנָה – לְטוֹרַח בְּנִכְסִים, לִכְן אִף עַל
 35 גַּב דְּלֵא פִּרְשֵׁי – שֶׁלֹּא פִּירְשָׁה וְאִמְרָה רָאוּ מַה שֶׁהִנִּיחַ לִי בַּעֲלִי וְכו',
 36 כְּמוֹ דְּפִרְשֵׁי דְּמִי – יְהִיָּה הַדִּין דּוּמָה כִּאֲלוֹ פִּירְשָׁה, שֶׁהִרִי לֹא
 37 מִסְתַּבֵּר שֶׁתִּטְרַח בִּשְׁבִיל הַיּוֹרֶשִׁים הָאֲחֵרִים, קְמִשְׁמַע לָן שֶׁאִשָּׁה
 38 יוֹרֶשֶׁת שֶׁלֹּא פִירְשָׁה, הַשְּׂכָר לֹאֵמְצָע.
 39 שְׁנִינוּ בַּמִּשְׁנָה: וְאֵם אִמְרָה רָאוּ מַה שְׁהִנִּיחַ לִי בְּעָלִי הִרִינִי עוֹשָׂה
 40 וְאוֹכְלִת, הַשְּׁבִיחַ לַעֲצֻמָּה. דִּין זֶה שֶׁהָאִשָּׁה אִמְרָה רָאוּ מַה שֶׁהִנִּיחַ
 41 לִי בַּעֲלִי אִינוֹ מְדַבֵּר בִּאִשָּׁה יוֹרֶשֶׁת כְּמוֹ הַדִּין הַקּוֹדֵם, אֲלֵא
 42 בִּאֶלְמָנָה שֶׁבַּעֲלָה הַשְּׂאִיר יִירוּשָׁה שֶׁאֵין בָּהּ כְּדִי כְּתוּבָתָהּ, וְבֵית דִּין
 43 עֵדִיין לֹא נִתְּנוּ לָהּ אֶת כְּתוּבָתָהּ, וְאִם אִמְרָה לִיתוּמִים רָאוּ מַה
 44 שֶׁהִנִּיחַ לִי בַּעֲלִי וְהִרִינִי עוֹשֶׂה וְאוֹכֵלֶת, הַשְּׁבִיחָה לַעֲצֻמָּה, וְאִינֶה
 45 חֹלֶקֶת עִם הַיְתוּמִים אֶת הַשְּׁבַח.
 46 הַגְמָרָא מְבִרֵּרֵת מַה הַחִידוּשׁ בִּאִשָּׁה יוֹתֵר מֵאֲחִים. מְקַשָּׁה הַגְמָרָא:
 47 פְּשִׁיטָא – דִּין זֶה פְּשׁוּט, שֶׁהִרִי הִיא יְכוּלָה לְגַבּוֹת מִהַנִּכְסִים אֶת דְּמִי
 48 כְּתוּבָתָהּ, וּמִמִּילָא כָּל זְמַן שֶׁלֹּא נִתְּנוּ לָהּ אֶת דְּמִי הַכְּתוּבָה, הִרִי הִיא
 49 וְהַבָּנִים כְּכָל יוֹרְשִׁים שֶׁלֹּא חִילְקוּ אֶת הַיְרוּשָׁה בֵּינֵיהֶם, שֶׁאֵם אִמְרִי
 50 הָאֲחִים הַגְדוֹלִים רָאוּ מַה שֶׁהִנִּיחַ לָנוּ אָבָא הִרִי אֲנִי עוֹשִׂים
 51 וְאוֹכְלִים, הַשְּׁבַח לַעֲצֻמָּה. מִתְרַצָּה הַגְמָרָא: מִהוּ דְּתִיקָא – שֶׁמָּא
 52 תִּהְיֶה סְבוֹר לְוֹמַר שֶׁבִּינִי דְּשְׁבִיחָה לָהּ מִיָּלָתָא – שֶׁדְּבַר זֶה הוּא שֶׁבַח
 53 עֲבוּרָה, דְּאִמְרִי קָא מְרָחָא קְמִי יְתָמִי – שְׁבִנִי אָדָם אוֹמְרִים שֶׁהִיא
 54 טוֹרַחַת בִּשְׁבִיל הַיְתוּמִים, וּמִחֻמַּת זֶה אֲחֻלִּי אֲחֻלָּה – מִחֻלָּה עַל
 55 הַשְּׁבַח, וְחוּזָרָה בָּהּ מִמָּה שֶׁאִמְרָה רָאוּ מַה שֶׁהִנִּיחַ לִי בַּעֲלִי וְכו', קָא

תוכן החידוש דנסכים לגבי קרבות הוא כמו החידוש דתפילין לגבי קריאת שמע.

בבא בתרא דף קמד עמוד ב תלמוד בבלי המבואר "שפה ברורה – עוז והדר" (ליום חמישי) רא

משנה

1 משנה זו דנה באחים השותפים בירושה שירשו, אלו מהוצאות
2 והרווחים של אחד מהאחים שייכים לכל האחים, ואלו שייכים רק
3 לאח שהוציא או הרוויח.
4 **אֲחִין הַשּׁוֹתְפִין בִּירוּשָׁה, וְלֹא חִילְקָהּ בֵּינֵיהֶם, שְׁנֶפֶל – שֶׁנִּבְחַר אֶחָד**
5 **מֵהֶן לְאוֹמְנוֹת –** לעבודת המלך, לגבות מסים מהתושבים, שכן
6 היה מנהג המלך לקחת כל חודש אחד מבעלי הבתים שיהיה
7 מוכס, השכר שמקבל תמורת עבודה זו אינו שלו, אלא **נֶפֶל הַרוּחַ**
8 **לְאִמְצָע** ומתחלק בין כל האחים. אבל אם אחד מהם חָלָה וְנִתְרַפָּא,
9 אינו גובה את הוצאות הרפואה מכל האחים, אלא **נִתְרַפָּא מִשְׁלָ**
10 **עַצְמוֹ**.

גמרא

11 הגמרא מפרשת באיזו אומנות מדובר במשנה: **תָּנָא, הָאֵי אוֹמְנוֹת –**
12 **דִּין אוֹמְנוֹת זו שְׁנֵאמַר בְּמִשְׁנָה, הוּא רַק כְּשֶׁנִּלְקַח לְאוֹמְנוֹת הַמֶּלֶךְ**
13 **כְּגוֹן גְּבוּיַת הַמָּסִים מִבְּעַלֵּי הַבָּתִּים, שֶׁכֵּן שֶׁהַמֶּלֶךְ שָׂכַר לְעִבּוּדָה זו**
14 **מִחֲמַת בֵּית אֲבִיו, לִכֵּן הַרוּחַ לְכָל הָאֲחִים. אֲבָל אִם נִשְׁכַּר לְעִבּוּדָה**
15 **אַחֲרָת, מִזֶּה שֶׁהַרוּחִים שִׁיךְ לְעַצְמוֹ.**

16 הגמרא מבארת באיזה אופן הרווח לאמצע: **תָּנוּ רַבֵּנּוּ, אֶחָד מִן**
17 **הָאֲחִין שְׁמִינִיּוֹהּ מִזְּמַלְכוּת לְהִיטֵי נֶבֶאִי –** גובה מס המלך, או
18 **פּוֹלְקוֹסְטוֹם –** שוטר, אם מינהו מִמֶּמֶת הָאֲחִין, כַּמְנַהֵג הַעִיר לְקַחַת
19 כָּל זְמַן מָסוּם מִכּוֹס מִבֵּית אֶחָד, הַשֹּׁכֵר גַּם לְאֲחִין, שֶׁהֵי כָל הָאֲחִים
20 שׁוֹתְפִים בְּבֵית זֶה, אֲבָל אִם מִינְהוּ מִמֶּמֶת עַצְמוֹ – מִחֲמַת חִשְׁבּוֹתוֹ
21 או חריפותו, השכר רק לעצמו.

22 מקשה הגמרא: דין זה שאם מינהו מִמֶּמֶת אֲחִין הַשֹּׁכֵר לְאֲחִין,
23 פְּשִׁיטָא ואין הברייתא צריכה להשמיענו זאת. מתרצת הגמרא: **לֹא**
24 **צְרִיכָא אֵלָא בַּמִּקְרָה דְּחִירָף טַפִּי –** שהוא חריף במיוחד, מִזֶּה דְּתִיבָא
25 – שְׁמָא תִּהְיֶה סְבוּר לִזְמַר, חוֹרְפִית גְּרִים לִיָּה – שחריפותו גרמה
26 שישכרוהו, ולכן יהיה השכר רק לו, **קָא מִשְׁמַע לָן שְׁכַל זְמַן שְׁלֹא**
27 **אִמְרו שְׁלוֹקִים אוֹתוֹ מִחֲמַת חִרְפוֹתוֹ, אֲנִי אוֹמְרִים שֶׁלְּקוּדְהוּ**
28 **מִחֲמַת רִבּוּתוֹ, וּמִתְחַלֵּק בְּשֹׁכֵר עִם כָּל הָאֲחִים.**

29 **תָּנוּ רַבֵּנּוּ, אֶחָד מִן הָאֲחִין הַשּׁוֹתְפִים בִּירוּשָׁת אֲבִיהֶם, שְׁנֶפֶל מֵאֲתִים**
30 **זוּ מִמְּנוֹן הַבֵּית לְלִמּוּד תּוֹרָה, או לְלִמּוּד אוֹמְנוֹת כְּדִי לְהַתְּעֵסַק בָּהּ**
31 **וְלַהֲרוּיַח לְעַצְמוֹ, יוֹבִלִין הָאֲחִין לִזְמַר לוֹ, אִם אֶתָּה אֲצִלְנוּ וְהַרוּחַ**
32 **מֵאֲנוּמְנוֹתֶיךָ יִהְיֶה לְכוֹלְנוּ, יֵשׁ לָךְ מִזְנוֹת, אֲבָל אִם אֵין אֲתָה אֲצִלְנוּ**
33 **אֵלָא אֲתָה הוֹלֵךְ לְעִסְקָה וְלַהֲרוּיַח לְעַצְמְךָ, אֵין לָךְ מִזְנוֹת מִשְׁל**
34 **כוֹלְנוּ. שׁוֹאֵלֶת הַגְּמָרָא: וְלִיתְבוּ לִיָּה –** שיתנו לו כָּל הַיָּבָא דְּאִיתִיה –
35 **הַיָּבָא שֶׁהוּא נִמְצָא, וְמִזֶּה הַחִילּוֹק אִם הוּא נִמְצָא בְּבֵיתָם או לֹא. אֵלָא**
36 **מִסְּעִי לִיָּה לְרַב הוּנָא, דְּאָמַר רַב הוּנָא, בְּרַבְּתָּהּ בְּרִיבָא – הַבֵּית**
37 **מִתְבָּרַךְ כִּפִּי יְרִיבֵי הָאֲנָשִׁים שָׁבוּ, וְאִם הִיא דֵּר אֲתָם הִיא הַבֵּית**
38 **מִתְבָּרַךְ יוֹתֵר, וְלִכֵּן יוֹבִלִים לִזְמַר לוֹ, כִּיֵּן שֶׁאֲתָה מִפְּסִידְנוּ עֲלֶיךָ**
39 **לִפְרֹסֵת אֶת עַצְמְךָ. שׁוֹאֵלֶת הַגְּמָרָא: וְלִיתְבוּ לִיָּה –** שיתנו לו האחים
40 **מִזְנוֹת וַיִּמְעֹטוּ לוֹ לִפִּי חֲסִרוֹן בְּרַבְּתָּהּ בְּרִיבָא, וּמִדּוּעַ אֵינֶם צְרִיכִים**
41 **לָתֵת לוֹ כָּלֵל. מְשִׁיבָה הַגְּמָרָא: הִכִּי נָפִי –** אכן אינם פוחדים ממנו
42 **אֵת כָּל מִזְנוֹתָיו אֵלָא לִפִּי כִּמְה שֶׁנִּחְסְרָה בְּרַכַּת הַבֵּית.**

43 שנינו במשנה: חָלָה וְנִתְרַפָּא מִשְׁלָ עַצְמוֹ. הגמרא מבררת
44 כיצד חלה: שָׁלַח רַבִּין מִשְׁמִיָּה דְּרַבִּי אֶלְעָזָר, לֹא שָׁנוּ שֶׁנִּתְרַפָּא מִשְׁל
45 עַצְמוֹ, אֵלָא כְּשֶׁחָלָה בְּפִשְׁעָתָא, אֲבָל אִם חָלָה מֵאִיזִים, נִתְרַפָּא מִן
46 הָאִמְצָע – כל האחים צריכים להשתתף בהוצאות רפואתו. מבררת
47 הגמרא: הִכִּי דְּמִי בְּפִשְׁעָתָא, מְשִׁיבָה הַגְּמָרָא: בְּדְרַבִּי חֲנִינָא, דְּאָמַר
48 רַבִּי חֲנִינָא הָבֵל בִּידֵי שְׁמַיָּם, חוּץ מִצְנִים פְּחִים – מִמְּחֻלַּת הַצִּינָה
49 וְהַתְּקַרְרוֹת אֲצֵל אֲדָם, שְׁאִינָה גוֹיָרָה מִן הַשָּׁמַיִם וּבִידוֹ לְהִישְׁמַר
50 מִמֶּנָּה, שְׁנֶאמַר (משלי כב ה) 'צִנִּים פְּחִים בְּדֶרֶךְ עֹקֵשׁ שׁוֹמֵר נַפְשׁוֹ יִרְחַק
51 מֵהֶם', וְאִם הִיא גוֹיָרָה מִן הַשָּׁמַיִם אֵיךְ שׁוֹמֵר נַפְשׁוֹ יִכּוֹל לְהִתְרַחֵק
52 מֵהֶם.

משנה

53 דרך הבחורים היה שהנשא אשה חבירו באים ואוכלים עמו

54 שבעת ימי המשתה או מקצתם, ואחר אכילתם היו נותנים לו
55 מתנות. וכשהם היו נושאים נשים, הוא היה שולח לכל אחד מהם
56 כפי מה ששלחו לו, ואוכל ושותה ושמוח עמם. ודבר זה הוא
57 הנקרא 'שושבינות' שפירושו מריעות, ודין הלואה יש לו, שאם
58 אחד שלח לחבירו שושבינות, ואחר כך נשא אשה, ולא חזר חבירו
59 ושלח לו, יכול לתובעו על כך בבית דין. משנה זו דנה בשולח
60 שושבינות לחתן על ידי אחד מבניו, ומת האב, מי זכאי לקבל את
61 השושבינות כשאותו אחד מחזיר. ומתי נחשב הדורון כשושבינות,
62 ומתי כסתם מתנה.
63 **הָאֲחִין שְׁעָשׂוּ מִקְצָתָן שׁוֹשְׁבֵינֹת בְּחֵי הָאֵב –** אב ששלח על ידי חלק
64 מבניו שושבינות לאחר, ומת האב, אם חוֹרָה שׁוֹשְׁבֵינֹת מאותו
65 אחד לאחים ששלחו לו, כשנשאו הם נשים, חוֹרָה לְאִמְצָע וְכָל
66 האחים מתחלקים במתנות. מפני שֶׁהַשּׁוֹשְׁבֵינֹת נִגְבִּית בְּבֵית דִּין כְּדִין
67 הלואה, והרי זה כמלוה שהאב הלוח. אֲבָל הַשּׁוֹלֵחַ לְחִבְרֹו בְּיָד יוֹן
68 וְכִי שָׁמֹן, בִּלָּא שֶׁהוּא נוֹשֵׂא אִשָּׁה, או שְׁדַמְקֵבֵל נוֹשֵׂא אִשָּׁה אֲבָל
69 הַשּׁוֹלֵחַ אֵינוֹ בֹּא לְסַעֵד וּלְשִׁמּוּחַ עִמּוֹ, אִם אַחֲרַי כִּי הַשּׁוֹלֵחַ נוֹשֵׂא
70 אִשָּׁה, אֵין הַשּׁוֹשְׁבֵינֹת נִגְבִּין בְּבֵית דִּין, מִפְּנֵי שֶׁהֵן כְּנִמְלִיּוֹת חֲסָדִים
71 וְסִתְּם מִתְּנָה.

גמרא

72 הגמרא מבררת באיזה אופן השושבינות חוזרת לאמצע: וְרַמְיָנִיהּ,
73 ששנינו בברייתא, הֵבֵן שְׁשָׁלַח לוֹ – עַל יְדוֹ אֲבִיו שׁוֹשְׁבֵינֹת לְאֶחָד
74 שֶׁנִּשָּׂא אִשָּׁה, בְּשִׁשְׁחָא חוֹזֶרֶת בִּשְׁעָה שֶׁהֵבֵן נוֹשֵׂא אִשָּׁה, חוֹזֶרֶת לוֹ –
75 לִבֵּן בְּלִבָּד, וְאֵינָה מִתְּחַלֵּקֶת לְשָׂר הָאֲחִים. אֲבָל אִם נִשְׁתַּלְחָה
76 לְאֲבִיו שׁוֹשְׁבֵינֹת כְּשֶׁהִשָּׂא אֶת אֶחָד מִבְּנָיו, וְהָאֵב מֵת, בְּשִׁשְׁחָא
77 חוֹזֶרֶת מִזְּמָא, עֲבוּר אוֹתוֹ אֶחָד שֶׁשָּׁלַח, שְׁעָתָה הוּא נוֹשֵׂא אִשָּׁה,
78 חוֹזֶרֶת מִן הָאִמְצָע, וְכָל הָאֲחִים מְחִזְרִים לְאוֹתוֹ אֲדָם שׁוֹשְׁבֵינֹת,
79 שֶׁהֵי הֵיא כְּהַלואָה שְׁלֹחַ אֲבִיהֶם, וּמִצּוּהָ עַל הַיְתוּמִים לְפָרוּעַ חוֹב
80 אֲבִיהֶם. וּמְבֹאֵר בְּבִרְיָתָא, שֶׁאִם הָאֵב שָׁלַח שׁוֹשְׁבֵינֹת עַל יְדֵי אֶחָד
81 הָאֲחִים, הַשּׁוֹשְׁבֵינֹת חוֹזֶרֶת רַק לִבֵּן זֶה, וְאֵילוֹ בְּמִשְׁנָה שֶׁנִּינוּ
82 שְׁחִזְרוּת לְאִמְצָע. מִתְּרַצָּת הַגְּמָרָא: אָמַר רַבִּי אִסִּי אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, כִּי
83 תָּנִן נָפִי מִתְּנִיתִין – גַּם מִזֶּה שֶׁשֵּׁנִינוּ בְּמִשְׁנָה 'חֹרָה לְאִמְצָע', נִשְׁתַּלְחָה
84 לְאֲבִיו תָּנִן – מְדוּבָר שֶׁהַשּׁוֹשְׁבֵינֹת נִשְׁתַּלְחָה לְאֲבִיו, כְּמוֹ בַּמִּקְרָה
85 הַשֵּׁנִי בְּבִרְיָתָא.

86 מקשה הגמרא: וְהָאֵב – והרי אֲחִין שְׁעָשׂוּ מִקְצָתָן שׁוֹשְׁבֵינֹת קִנְיָנִי,
87 דְּהֵינּוּ שֶׁהָאֲחִים שָׁלְחוּ לְאַחֲרִים שׁוֹשְׁבֵינֹת וְלֹא שֶׁהָאֵב קִיבֵּל.
88 מִתְּרַצָּת הַגְּמָרָא: תָּנִי – שֶׁנָּה בְּמִשְׁנָה לְמִקְצָתָן' וְלֹא 'מִקְצָתָן', דְּהֵינּוּ
89 שֶׁמִּקְצָתָן קִיבֵּלוּ שׁוֹשְׁבֵינֹת. מוֹסִיפָה הַגְּמָרָא וּמִקְשָׁה: וְהָאֵב – והרי
90 'חוֹרָה שׁוֹשְׁבֵינֹת לְאִמְצָע' קִנְיָנִי, וּבַהֲכִרָה שְׁבִתְחִילַת הַמִּשְׁנָה
91 מְדוּבָר שֶׁהֵם שָׁלְחוּ שׁוֹשְׁבֵינֹת, וְלֹא שֶׁקִּיבְּלוּ. מִתְּרַצָּת הַגְּמָרָא: הִכִּי
92 קָאמַר, חוֹרָה לְגִבּוֹת – כְּשֶׁמְגִיעַ הַזֶּמֶן לְהַחֲזִיר אֶת הַשּׁוֹשְׁבֵינֹת,
93 נִגְבִּית מִלְּאִמְצָע. כְּלוּמָר, שֶׁחֹרָה' פִּירוּשׁוֹ חֹרָה לְגִבּוֹת, וְגוֹבִים
94 מִ'הַאִמְצָע' דְּהֵינּוּ מְכוּלָם, וְכַדְּבָרִי בְּבִרְיָתָא.

95 רב אסי עצמו מתרץ באופן אחר: רַבִּי אִסִּי אָמַר, לֹא קָשְׁיָא, כָּאֵן –
96 בְּמִשְׁנֵיתֵינוּ מְדוּבָר בְּקֶסֶם – שֶׁהָאֵב לֹא פִירַשׁ תְּתַחֲזוֹר הַשּׁוֹשְׁבֵינֹת
97 לִבֵּן זֶה, וְכָאֵן – בְּבִרְיָתָא מְדוּבָר בְּמִפְרָשׁ שֶׁהַשּׁוֹשְׁבֵינֹת תְּתַחֲזוֹר לִבְנוֹ,
98 וְלִבֵּן הֵיא חוֹזֶרֶת לִבֵּן זֶה דְּוֹקָא. בְּרִיתָא, שָׁלַח לוֹ – עַל יְדוֹ אֲבִיו
99 שׁוֹשְׁבֵינֹת לְאַחֲרֵי, בְּשִׁשְׁחָא חוֹזֶרֶת בִּשְׁעָה שֶׁבֵּן זֶה נוֹשֵׂא אִשָּׁה, חוֹזֶרֶת
100 לוֹ – לִבֵּן זֶה, אֲבָל אִם שָׁלַח אֲבִיו עַל יְדֵי אֶחָד מִבְּנָיו שׁוֹשְׁבֵינֹת כְּתָם
101 וְלֹא פִירַשׁ תְּתַחֲזוֹר לִבֵּן זֶה דְּוֹקָא, בְּשִׁשְׁחָא חוֹזֶרֶת, חוֹזֶרֶת לְאִמְצָע
102 וּמִתְּחַלֵּקֶת בֵּין הָאֲחִים.

103 שְׁמוּאֵל מְפָרֵשׁ אֶת דְּבָרֵי הַמִּשְׁנָה בְּאוֹפֵן אַחֵר: וְשְׁמוּאֵל אָמַר, הָאֵב
104 – בְּמִשְׁנֵיתֵינוּ, בְּיָבָם עֲסָקִין – מְדוּבָר בַּמִּקְרָה שֶׁמֵּת הָבֵן שֶׁהִיא
105 הַשְּׁלִיחַ, וְאֲחִיו יִיבֵם אֶת אִשָּׁתוֹ, וּכְיוֹן שִׁיבֵם יוֹרֵשׁ אֶת אֲחִיו הַמֵּת,
106 לִכֵּן הוּא רָאוּי לִירֵשׁ גַּם אֶת הַשּׁוֹשְׁבֵינֹת שֶׁחִיבִים לָמֵת, אֵלָא שְׁאֵינוּ
107 נוֹטִיל בְּרָאוּי בְּמִתְחַזֵּק – שִׁיבֵם יוֹרֵשׁ אֶת אֲחִיו הַמֵּת לִכֵּן בְּמֵת שֶׁהִיא
108 מוֹחֲזֵק, דְּהֵינּוּ נִכְסִים שֶׁנִּמְצָאִים כְּבָר בְּרִשְׁתּוֹ, אֲבָל אֵינוֹ יוֹרֵשׁ דְּבָר
109 שֶׁהָאֵב הֵיא רַק 'רָאוּי' לְקַבֵּלוֹ, וְלִכֵּן אֵין הֵיבֵם מִקְבָּל אֶת כָּל
110 הַשּׁוֹשְׁבֵינֹת.

111 הַגְּמָרָא מְדִיִּיקֶת מְדַבְּרֵי שְׁמוּאֵל: מְקַלָּל – מִשְׁמַע מִכֵּן, דְּאִידֵךְ – שְׁמִי

המשך ביאור למסכת בבא בתרא ליום חמישי עמ' ב

1 שקיבל את השושבינות מהמת מַשְׁלָם – חייב הוא לשלם
2 שושבינות ליורשיו, אלא שהנדון הוא למי ישלם, ומקשה הגמרא,
3 מדוע הוא חייב בכלל לשלם אותם, לִימָא – שיאמר, תָּנוּ לִי
4 שוֹשְׁבֵינִי וְאֶשְׁמַח עִמּוֹ, שהרי כן דרך השושבינות, שבתחילה
5 השושבין משמח את החתן וסועד עמו ורק אחר כן הוא נותן את
6 השושבינות, וכאן החתן מת. מִי לֹא תִנָּיֵא לגבי קידושין, שאם מתה
7 האשה אחר אירוסיה, בַּמָּקוֹם שֶׁנִּהְגוּ לְהַחְזִיר את מעות הקדושין,

8 מַחְזִירִין את המעות לאיש, ובמָקוֹם שֶׁנִּהְגוּ שְׁלֹא לְהַחְזִיר, אֵין מַחְזִירִין,
9 וְאָמַר רַב יוֹסֵף בַּר אֲבָא אָמַר מַר עֲזַרְיָה אָמַר שְׁמוּאֵל, לֹא שָׁנוּ
10 שמחזירים, אֲלָא שְׁמַתָּה הִיא – הכלה אחר האירוסין, אֲבָל אִם מֵת
11 הוא – החתן, אחר האירוסין, ומשפחתו תובעת את המעות
12 מהאשה, אֵין מַחְזִירִין, מָאי טַעְמָא, מפני שִׁכּוּלָה הִיא שֶׁתֹּאמַר
13 למשפחת האיש,